

București, 15 iunie 2020

Cristian Ghinea
Europarlamentar USR PLUS
Șos Kiseleff 55, vila 3, București
cristian.ghinea@europarl.europa.eu
vreau@otaracaafara.eu

Subiect: Comentarii și sugestii la propunerile MFE privind POCU 2021-2027

CĂTRE,
MINISTERUL FONDURILOR EUROPENE
Domnului Ministru Marcel Boloș
Str. Menuetului nr. 7, București

CC: Domnului Ludovic Orban, Prim-ministrul României
Doamnei Monica Anisie, Ministrul Educației și Cercetării
Doamnei Violeta Alexandru, Ministrul Muncii și Protecției Sociale

Stimate domnule ministru Boloș,

Am analizat documentele făcute publice de Ministerul Fondurilor Europene privind operațiunile orientative care sunt propuse a fi finanțate prin Programul Operațional Capital Uman în perioada 2021-2027 și vă transmitem mai jos mai multe comentarii și sugestii - discutate și cu peste 30 de organizații neguvernamentale din sfera educațională și socială, cu experiență directă în proiecte la firul ierbii derulate inclusiv cu finanțare europeană.

Ca observație generală, impresia dominantă este că propunerea pentru POCU 2021-2027 nu arată ca un program de țară, făcut cu viziune și cu măsuri integrate care să contribuie la îmbunătățiri structurale, ci pare mai degrabă o colecție de intervenții punctuale, separate și necoordonate, lipsite de un minim efort de analiză și integrare într-un program coerent, și care nu au cum să conducă la atingerea obiectivelor propuse. Mai mult, senzația pe care o avem este că noua propunere preia aproape copy-paste POCU și POSDRU trecute, în ceea ce privește intenția de a substitui finanțarea națională cu cea europeană pentru obligațiile legale ale ministerelor de linie cu privire la educație și ocupare, prin intervenții implementate de ani buni în aceeași formă și fără efecte pozitive vizibile.

Nu găsim nicio explicație pentru perseverența MFE în a finanța același tip de intervenții ani de zile fără a obține rezultate și a propune să o facem în continuare, cu aceeași abordare defectuoasă atât în

partea de programare, cât și în cea de implementare și raportare. În acest moment (și accentuat de criza Covid19) ar trebui să ne cunoaștem vulnerabilitățile, ca țară, și să începem să acționăm structural – noua perioadă de programare ar trebui să fie una modernă, orientată pe performanță și îmbunătățiri reale în domeniile vizate, bazată pe simplificare administrativă și având în centru beneficiarii finali ai fondurilor europene, nu aparatul birocratic din autoritățile de management, din organismele intermediare și din ministere.

Un prim pas în această direcție ar fi ca noile programe să fie gândite pornind de la o **evaluare de impact a măsurilor anterioare și a problemelor de sistem**, pentru a ști exact ce a funcționat și ce nu, de ce, și ce e necesar să schimbăm – dacă aceste evaluări există, ele nu sunt publice și rezultatele lor nu sunt vizibile în propunerile publicate de MFE pentru noua perioadă de programare.

Pentru a evita greșelile din perioadele de finanțare anterioare, va fi **esențial să existe sinergii clare între axele din interiorul fiecărui program operațional, și între programe operaționale diferite** – capital uman (POCU), combaterea sărăciei (POCS), sănătate (POS) și programele regionale care finanțează infrastructura (POR). Pentru moment, legăturile între aceste fonduri nu sunt vizibile în documentele publice. Așteptăm în acest sens și propunerea detaliată a MFE privind PO Combaterea Sărăciei, care considerăm că este vital să fie corelat cu măsurile de educație și ocupare din POCU.

Nu în ultimul rând, demersul de programare, pentru toate programele operaționale, ar trebui să se bazeze pe consultări reale, frecvente și transparente cu organizațiile și instituțiile care au cea mai mare expertiză în domeniile vizate, atât la firul ierbii cât și la nivel de dezvoltare de politici publice.

Schimbările structurale prin care să atingem cu adevărat obiectivul de politică *O Europă mai socială* (și, implicit, o Românie mai socială) nu pot fi făcute fără o strategie de țară clară și coerentă, iar în acest moment rolul ministerului dumneavoastră, împreună cu ministerele de linie, este acela de a se asigura că investițiile masive care se vor face din fonduri europene în următorii zece ani vor conduce cu adevărat la schimbările dorite. Facem deci apel la dumneavoastră, ca ministru, să reconsiderați structura programului, în consultare cu toți actorii relevanți, și să veniți cu o propunere coerentă și profesionistă privind noul POCU, care să poată conduce cu adevărat la rezolvarea problemelor pe care le avem în domeniul educației și ocupării.

Găsiți mai jos câteva comentarii punctuale la propunerile publicate de MFE privind POCU 2021-2027, pe care vă propunem să le analizați.

Cu considerație,

CRISTIAN GHINEA

Europarlamentar USR PLUS

Vicepreședinte al Comisiei pentru Dezvoltare Regională din Parlamentul European

**Comentarii și sugestii privind obiectivele specifice, axele prioritare și operațiunile propuse de Ministerul Fondurilor Europene
în cadrul Programului Operațional Capital Uman 2021-2027**

I. Comentarii privind structura programului

1. **Obiective specifice** – propunem următoarea reformulare a OS v:

Formulare propusă de MFE	Propunere de modificare	Justificare
(v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari , continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar	(v) Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea timpurie a copiilor, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar	Includere copii antepreșcolari - specificarea copiilor <i>preșcolari</i> în varianta inițială a obiectivului specific este limitativă. Formularea propusă, <i>educație și îngrijire timpurie a copiilor</i> , include atât preșcolarii, cât și antepreșcolarii.

2. **Axe prioritare în domeniul educației** – propunem următoarele modificări:

a) Propunem unirea AP1 și AP2 într-o singură axă prioritară aferentă obiectivelor specifice iv și v, respectiv *AP2: Prevenirea părăsirii timpurii a școlii, creșterea accesului și participării grupurilor dezavantajate și creșterea calității și echității în sistemul de educație și formare profesională*. Această axă ar trebui să cuprindă, într-un mod unitar, coordonat și coerent, două operațiuni majore:

- Implementarea mecanismului de monitorizare, prevenire și reducere abandon școlar și recuperare a copiilor din afara sistemului – intervenții sistemice ale Ministerului Educației (Early Warning Mechanism) corelate cu proiecte flexibile și ușor de accesat ale școlilor și ONG-urilor (meniu larg de tipul proiectelor finanțate în apelul *Școală pentru toți*)
- Măsuri de creștere a calității educației în școlile cu copii cu risc.

Dacă nu sunteți de acord cu combinarea celor două axe, este esențial să menționați în program că un proiect depus poate include operațiuni din ambele axe, pentru a nu segmenta intervențiile și a permite finanțarea de măsuri coerente și eficiente realizate în cadrul unui singur proiect, cu un efort administrativ minim din partea beneficiarilor de fonduri, care să le permită să se concentreze asupra impactului pozitiv al acțiunilor lor.

b) Propunem redenumirea *AP4 Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic*, după cum urmează: *Susținerea reformelor structurale în sistemul public de educație, pentru creșterea calității și relevanței actului educațional și includerea tuturor copiilor*, și regândirea completă a operațiunilor din cadrul acestei axe. Așa cum e propusă acum, AP4 finanțează activitățile curente ale Ministerului Educației, insistând în mod obsesiv pe curricule, programe și formări – activități care intră în atribuțiile firești ale angajaților ministerului și au demonstrat că au efectul pervers de a prelungi implementarea proiectelor și a măsurilor utile pentru sistem în ideea de a asigura salarii cu spor de fonduri europene pentru o perioadă cât mai lungă. Nu acesta este scopul fondurilor europene, care ar putea însă să fie folosite pentru reformarea structurală a ministerului și inspectoratelor școlare, în așa fel încât să poată coordona procese coerente și eficiente de reducere a abandonului școlar, de cuprindere a tuturor copiilor în sistemul de educație și de creștere a calității actului educațional pentru toți copiii.

Cele două propuneri de mai sus se regăsesc sintetic și în tabelul de mai jos, unde vă trimitem sugestiile legate de operațiuni.

3. Operațiuni din cadrul axelor de educație – propunem următoarele modificări:

În general, propunem renunțarea la structurarea operațiunilor privind educația pe cicluri de învățământ și asigurarea posibilității de a combina măsuri din mai multe axe prioritare în proiecte unice de prevenire a părăsirii timpurii a școlii, care ar implica, spre exemplu, și intervenții directe privind accesul copiilor la educație, dar și măsuri destinate profesorilor și îmbunătățirii ofertei educaționale (ex. pentru Școală după școală, este mai logic să ai un proiect strategic în care îmbunătățești metodologiile de predare dar în același timp le și testezi la clasă, oferind sprijin copiilor să participe în aceste programe, în loc să fie două proiecte complet separate, cu implementatori separați și lipsite de orice comunicare și feedback). Justificare: măsurile de prevenire a abandonului școlar sunt în mare parte la fel pentru toate segmentele de vârstă (în propunerea MFE sunt acoperite doar parțial la fiecare categorie, în unele cazuri se dublează iar în altele nu sunt acoperite toate). Aceeași propunere se menține și în ce privește operațiunile propuse în cadrul AP5 - Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic (este, de altfel, și recomandarea Comisiei Europene, ca măsurile din AP2 să fie corelate cu cele din AP5, având în vedere faptul că motivele pentru părăsirea școlii sunt în mare parte aceleași).

Operațiuni propuse de MFE	Propuneri de modificare:
Axa 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională	Axa 2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii, creșterea accesului și participării grupurilor dezavantajate și creșterea calității și echității în sistemul de educație și formare profesională
<ul style="list-style-type: none"> Măsuri transversale: mecanism avertizare abandon, mecanism combatere segregare, acces copii cu dizabilități și CES Propuneri împărțite pe niveluri de educație: <ul style="list-style-type: none"> Educație timpurie: strategii locale, materiale educaționale pentru copiii de 5 ani, granturi ISJ și CCD, ghiduri bune practice, sprijin suplimentar Primar și gimnazial: Școală după Școală + masă caldă, sprijin acces și continuare studii, A doua șansă Secundar superior: sprijin acces și continuare studii Tertiari: granturi pentru universități, sprijin studenți cu risc. Comune: formare profesori, consiliere și educație parentală, implicarea comunității 	<p>Propunem combinarea axelor 2 și 3 într-o axă unică, conform formulării de mai sus, eliminarea separării operațiunilor pe cicluri școlare și regândirea operațiunilor în liniile de mai jos (corelate cu Strategia Națională de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii):</p> <ol style="list-style-type: none"> Mecanism de monitorizare, prevenire și reducere abandon școlar și recuperare a copiilor din afara sistemului – intervenții sistemice ale MEN corelate cu proiecte flexibile și ușor de accesat ale școlilor și ONG-urilor (menu larg de activități tip <i>Școală pentru toți</i>) <ol style="list-style-type: none"> Sistem de avertizare și intervenție timpurie: recrutarea și înscrierea tuturor copiilor + planuri de intervenție/fișe de parcurs pentru copii + stimulare acces (îndepărtare obstacole materiale) + măsuri de politică publică => responsabilitatea școlii de a se asigura că toți copiii sunt înscriși și că face totul să încurajeze accesul și să prevină abandonul școlar Măsuri remediale și de retenție școlară: Școală după școală, activități extracurriculare, educație non-formală etc. Intervenții reparatorii: A doua șansă, calificare la locul de muncă
Axa 3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională	
<ul style="list-style-type: none"> Primar și gimnazial: dezvoltare resurse educaționale, întărire capacitate monitorizare și evaluare a calității sistemului (soft și 	

<p>resurse umane), formare profesori + dezvoltare modul Școală după Școală</p> <ul style="list-style-type: none"> • Secundar superior: elaborare standarde și adaptare curriculum (necompetitiv), sprijin individualizat și pregătire suplimentară elevi, consiliere și orientare profesională, mecanism monitorizare și evaluare, baze de date, softuri, formare profesori, mobilitate internațională Erasmus+ • Terțiar: parteneriate, popularizare pentru atragerea studenților din medii defavorizate 	<p>2. Măsurile de creștere a calității educației în școlile cu copii cu risc</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Resursă umană suficientă, competență și implicată în școlile cu risc educațional – formare, atragere, motivare și retenție profesori, mediatori școlari, consilieri, psihologi, logopezi, profesori de sprijin + manageri școlari b. Infrastructura educațională – asigurarea spațiilor (săli de clasă, toalete, laboratoare), a accesului tuturor copiilor la școală (transport școlar) și a unor dotări minime ale școlilor (acces la internet și tehnologie, materiale educaționale de bază, produse de igienă) – corelare POCU + POR în proiecte comune
<p>Axa 4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologie</p>	<p>Axa 3. Susținerea reformelor structurale în sistemul public de educație, pentru creșterea calității și relevanței actului educațional și includerea tuturor copiilor.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Primar și gimnazial: curriculum la decizia școlii, parteneriate, echipamente • Secundar superior: sistem de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, adaptare abordări didactice, dezvoltare competențe digitale, modernizare predare • Terțiar: monitorizare și evaluare, adaptarea ofertei educaționale la piața muncii, granturi de mobilitate pentru studenți, internaționalizare, dezvoltare competențe antreprenoriale • Comune: revizuire programe, formare profesori, sprijin CJRAE, consiliere și orientare profesională (platformă), creare materiale și resurse educaționale deschise, softuri, echipamente/dotări 	<p>Propunem redenumirea axei 4, după cum este formulat mai sus, și regândirea completă a operațiunilor pe care le cuprinde, în direcțiile de mai jos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creare departament specializat în MEN de prevenire/reducere abandon școlar - profesioniști din mai multe domenii (educație, social, psihologie etc.) și cu experiență combinată de policy și intervenții directe, și echipe similare la nivel județean (directori de școli, profesori, asistenți sociali, psihologi, consilieri, mediatori, tutori/mentori pentru profesori etc.) – finanțare pe bază de performanță • Măsurile structurale de îmbunătățire a calității întregului sistem de educație <ul style="list-style-type: none"> • atragere și retenție a oamenilor competenți: pachete de mobilitate profesională (stimulente, subvenții, transport), stimulente/burse de performanță/premii, rețele de sprijin etc.
	<ul style="list-style-type: none"> • planificare și monitorizare a formărilor pentru profesori/personal de sprijin și manageri școlari • revizuirii curriculare esențiale • finanțări pentru personal de sprijin ca măsură tranzitorie (până când îi poate prelua MEN cu fonduri naționale) • crearea unei structuri performante de monitorizare și evaluare a tuturor politicilor educaționale • acoperirea golurilor legislative și simplificare administrativă

Finanțare din POCU doar a măsurilor justificate, indispensabile, care nu pot fi acoperite din fonduri naționale și care nu repetă/dublează finanțările anterioare.
--

II. Comentarii specifice la operațiunile propuse de MFE în POCU 2021-2027:

AP1. Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii

OS FSE+ (i) Îmbunătățirea accesului pe piața muncii pentru toate persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomeri de lungă durată și grupurile dezavantajate pe piața muncii, persoanele inactive, prin promovarea angajării pe cont propriu și a economiei sociale;

Observație generală: propunem regândirea măsurilor din această axă prioritară într-o schemă coerentă, bazată pe 5 piloni:

1. Prevenție – oferirea de resurse locale, intervenții multi-instituționale țintite și inovative, „de jos în sus”, pentru tinerii care riscă să devină NEET;
2. Contactare, angrenare, identificare și înscriere – o abordare proactivă, locală, pentru identificarea tinerilor și sprijinirea lor să se înscrie la AJOFM și să acceseze sprijin pentru intrarea pe piața muncii;
3. Evaluare și management de caz – un model pentru realizarea profilelor individuale, segmentare, planuri de acțiune personalizate, redirecționarea tinerilor către diverse servicii și management de caz, care pune bazele unui management eficient al cazurilor NEET și asigură rezultate pozitive în ceea ce privește angajarea, formarea sau educația.
4. Formarea de competențe și intervenții active pe piața muncii – rolul schemei nu este să ofere formare în mod direct (aceasta fiind livrată de o varietate de actori terțiari, inclusiv angajatorii) ci să asigure că oferta de sprijin este:
 - a) pe termen scurt, înțeleasă clar și accesibilă la nivel local printr-un portal de competențe și concepută/contractată astfel încât să sprijine schema națională și să funcționeze în cadrul abordării tip „management de caz” (cu alte cuvinte, furnizorii de servicii vor trebui să se conformeze modelul operațional, să lucreze cu cazurile trimise de AJOFM și cu operatorii de caz);
 - b) pe termen mediu, concepută/contractată pe baza nevoilor pieței locale a muncii și a datelor care arată ce metode funcționează în ceea ce privește sprijinul oferit tinerilor NEET pentru încadrarea pe piața muncii
5. Relațiile cu angajatorii – oferirea de resurse pentru a asigura o relaționare proactivă cu angajatorii, managementul relațiilor cu angajatorii cheie, răspuns la nevoile specifice de recrutare și competențe, cu orientare prioritară asupra angajatorilor existenți și potențiali. Aceasta include lucrul cu angajatorii privind folosirea eficace a intervențiilor active pe piața muncii, cum ar fi subvențiile pentru angajatori, și asigurarea că acestea sunt utilizate la maximum și că sunt construite în așa fel încât să întâmpine nevoile angajatorilor și să genereze cele mai bune rezultate pentru tineri

Observații punctuale:

Propunere Operațiuni MFE	Comentarii/sugestii
Realizarea de către centrele/cluburile de tineret publice sau private sau alți	Tinerii NEETS din România sunt în mare parte tineri care au abandonat

<p>actori interesați a unor rețele de lucrători de tineret, identificați/activați și selectați din rândul NEET și instruiți pentru furnizarea de servicii de outreach și activare a tinerilor, inclusiv NEET, și înregistrarea la furnizorii de servicii de ocupare publice sau privați, în vederea oferirii de servicii de ocupare</p> <p>Înființarea/dezvoltarea de centre/cluburi de tineret care oferă activități specifice adaptate tinerilor (consiliere deschisă și individuală pentru tineri, ateliere de lucru, de creativitate, dezvoltarea competențelor antreprenoriale, sociale, civice, mici stimulente pentru participare la instruire în ocupații diverse etc.), inclusiv activități de promovare a acestora.</p> <p>Programul “Voluntar Sâmbătă” (acordare de granturi):</p> <ul style="list-style-type: none"> - familiarizarea tinerilor cu rigorile solicitate la un loc de muncă, cu aspectele ce țin de practicarea unei meserii; - dezvoltarea competențelor transversale: munca în echipă, respectarea termenelor, punctualitatea, încrederea în sine etc. - obținerea experienței în muncă. 	<p>școala, care trăiesc în medii defavorizate, care în general reprezintă viitoarea forță de muncă necalificată (eventual la negru) și care vor să plece din țară. În acest context realizarea de cluburi și stimularea tinerilor NEETs să facă voluntariat pot fi măsuri soft, complementare (ele în general implică cheltuieli mici), dar nu pot reprezenta baza operațiunilor propuse în cadrul AP1. Este timpul ca bani să meargă către programe care pot modifica structural lucrurile (vedeți în acest sens sugestia de abordare generală de mai sus).</p>
<p>Promovarea și furnizarea unor pachete integrate de măsuri de activare a tinerilor, inclusiv NEET (consiliere, inclusiv antreprenorială, mediere, prime de ocupare, subvenții angajatori, formare profesională/ucenicii/stagii, evaluare de competențe, programe de a doua șansă, prime de instruire destinate acoperirii cheltuielilor asociate instruirii - transport, masă etc., subvenționarea costurilor aferente școlii de șoferi, stimularea tinerilor preocupare prin stagii scurte la diferiți angajatori pentru a lua contact cu domeniul respectiv de activitate, stimularea angajatori post-ucenicie)</p>	<p>Pentru tinerii NEET aparținând grupurilor vulnerabile, pachetele integrate trebuie să includă măsuri sociale (prin parteneriat strategic între serviciile de ocupare județene și serviciile sociale de la nivelul primăriilor, în colaborare cu ONG-uri cu experiență în lucrul cu persoane defavorizate). Măsurile de consiliere și activare profesională nu pot funcționa în lipsa abordării problemelor sociale de bază cu care se confruntă acești tineri (nivel precar de educație, sănătate și igienă, locuire, grad ridicat de marginalizare).</p>
<p>Stimularea angajatorilor pentru utilizarea unor forme de muncă flexibile și pentru finanțarea investițiilor care să permită utilizarea acestor forme</p>	<p>Stimularea angajatorilor pentru angajarea tinerilor aparținând grupurilor dezavantajate (inclusiv pentru oferirea de consiliere și sprijin pentru aceștia ca să se adapteze la locul de muncă și să nu renunțe).</p>

AP2. Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională

OS FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Propunere Operațiuni MFE	Comentarii/sugestii:
Operațiuni transversale (pentru toate nivelurile de educație)	
<p>v.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării mecanismului de monitorizare și avertizare pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii adresat copiilor și tinerilor care fie sunt în situație de risc de abandon școlar, fie sunt în afara sistemului educațional, prin acțiuni precum:</p> <p>a) informarea și formarea resurselor umane de la nivelul școlii și din comunitate pentru implementarea mecanismului operațional de detectare și identificare a riscului și de prevenire, intervenție și compensare a abandonului școlar;</p> <p>b) dezvoltarea rețelei de mediatori școlari;</p> <p>c) implementarea planurilor de intervenție specifice stabilite la nivelul unităților de învățământ, prin intermediul unei scheme de granturi pentru unitățile care au copii/elevi/tineri în situație de risc de abandon școlar sau de părăsire timpurie a școlii.</p> <p>d) campanii de conștientizare la nivel local/ județean/național.</p>	<p>Propunem următoarea reformulare: v.3.1. Generalizarea la nivel de sistem a implementării mecanismului de monitorizare și avertizare și intervenție timpurie pentru combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii</p> <p><i>Justificare: Completarea este în conformitate cu Strategia Națională de Reducere a Părăsirii Timpurii a Școlii (PTȘ), pag 45 – România nu își permite în acest moment doar să monitorizeze și să avertizeze, ci trebuie și să intervină strategic, coordonat și eficace pentru prevenirea/reducerea abandonului școlar. Detectarea riscului este inutilă în lipsa intervenției de reducere/eliminarea acestuia.</i></p> <p>De asemenea, propunem adăugarea a două puncte, după litera c):</p> <p>c¹) măsurile de atragere și menținere a profesorilor calificați și motivați în unitățile școlare din comunități defavorizate (inclusiv prin stimulente, burse, granturi, resurse educaționale etc.)</p> <p>c²) Pentru acei copii/tineri care sunt identificați ai fi în situații de risc educațional, va fi furnizat sprijin personalizat pentru a depăși orice problemă de învățare și pentru a le oferi orientare și consiliere solide (conform Strategiei de prevenire a PTȘ)</p>
<p>v.2.1. Îmbunătățirea accesului și a participării la educație a copiilor cu dizabilități și/sau CES, prin măsuri precum:</p> <p>a) diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peer learning, rețele profesionale, mentorat etc) care să faciliteze individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor/copiilor/tinerilor, pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Cadrele didactice care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES; ● Personalul suport care asigură educația copiilor cu dizabilități/ CES; <p>b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate;</p>	<p>v.2.1. Propunem adăugarea peste tot, la această operațiune, a îmbunătățirii accesului și participării la educație a copiilor din comunități dezavantajate/izolate (cu măsuri corespunzătoare în toate categoriile descrise la subpunctele a-f, inclusiv prin măsuri de sprijin pentru profesorii care lucrează în aceste comunități)</p> <p><i>Justificare: măsura 7 din Strategia de prevenire a PTȘ</i></p> <p>a) Adăugare: diversificarea și accesibilizarea oportunităților de dezvoltare profesională (formare inițială și continuă, peer learning, rețele profesionale, mentorat, stagii scurte de formare la locul de muncă etc)</p> <p>b) formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate, în special prin dezvoltarea competențelor de leadership educațional.</p> <p><i>Justificare: Pozitia directorilor în școală este, ca în orice organizație, cheie. Dar din păcate, în sfera educațională, directorii sunt de multe ori administratori de clădiri și hârtii. Este nevoie de programe adevărate de formare prin care directorii școlari să înțeleagă procesele educaționale</i></p>

	<i>necesare pentru a răspunde nevoilor speciale ale copiilor care le vin în școală, să își conducă colectivul de profesori și să fie un partener real al celorlalte instituții și organizații din comunitate.</i>
	<p>Propunem adăugarea a trei noi măsuri:</p> <p>v.2.2. Elaborarea de noi abordări (inclusiv stimulente financiare, scheme de mobilitate) pentru a asigura un număr suficient de cadre didactice calificate în toate zonele geografice, mai ales în zonele rurale/dezavantajate - mix de scheme de mobilitate și stimulente financiare pentru a încuraja cadrele didactice, în special pe cele debutante/nou intrate în sistem, să opteze pentru posturile din zonele izolate, rurale și dezavantajate. <i>Justificare: Măsura #4 Strategie Reducere PTȘ.</i></p> <p>v.2.3. Implicarea autorităților, comunităților, părinților și a altor factori interesați de la nivel local, pentru a asigura sprijinul necesar înscrierii și retenției. <i>Justificare: Măsura #3 Strategie Reducere PTȘ.</i></p> <p>v.2.4. Asigurarea accesului și participării copiilor, în special a copiilor din medii defavorizate, la educație online, prin măsuri cum ar fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea infrastructurii pentru susținerea învățământului online - formarea cadrelor didactice pentru susținerea cursurilor online. - formarea elevilor pentru folosirea tehnologiei de învățare online. <p><i>Justificare: criza actuală a făcut evident faptul că România nu este pregătită pentru asigurarea învățământului la distanță, lăsând zeci de mii de copii din mediul rural și/sau din familii defavorizate fără acces la educație, îngroșând decalajul educațional dintre acești copii și cei din familii cu o situație socio-economică mai bună.</i></p>
Educație timpurie	
v.1.3. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC) prin diversificarea și flexibilizarea SERVICIILOR DE SUPT SOCIO-EDUCAȚIONAL (educație antepreșcolară și învățământ preșcolar), cu prioritate pentru copiii care provin din familii defavorizate:	
<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea de strategii locale pentru educație timpurie, în parteneriat cu actorii de la nivel local implicați în educația și îngrijirea timpurie a copiilor, precum și pilotarea și/sau extinderea unor servicii complementare (centre de joacă, ludoteci etc.) pentru copiii de la naștere la 6 ani, în coordonarea metodologică a serviciilor standard (creșă și grădiniță); 	<ul style="list-style-type: none"> - Nu vedem oportună finanțarea elaborării de strategii locale pentru educație timpurie – este un moment care ar fi trebuit depășit de ani de zile și oricum nu considerăm că o asemenea activitate este necesar să fie finanțată din fonduri europene.
<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea materialelor educaționale (ex.: produse de papetărie, 	<ul style="list-style-type: none"> - Materialele educaționale trebuie asigurate pentru toți copiii

<p>jocuri educative, cărți de colorat, caiete de lucru, plastilină, acuarele etc.) pentru încurajarea participării la educație timpurie a copiilor de 5 ani care, conform noilor prevederi legale în vigoare, fac parte din învățământul obligatoriu;</p>	<p>defavorizați care participă la educația timpurie (antepreșcolar, preșcolar), nu doar pentru cei de 5 ani. Chiar dacă această vârstă va fi inclusă în învățământul obligatoriu, pentru stimularea dezvoltării cognitive a copiilor este importantă facilitarea accesului lor la educație de la vârste cât mai fragede.</p>
<p>– Granturi pentru ISJ/ISMB și CCD pentru pilotarea și implementarea unor metode și tehnici de predare, inovatoare și eficiente, în clustere;</p>	<p>– Nu vedem necesară menționarea separată a ISJ/ISMB și CCD ca beneficiari de granturi țintite – măsurile de pilotare la care se face referire pot fi implementate și de alte organizații/instituții, în regim competitiv, iar ISJ/ISMB și CCD au fost beneficiari de fonduri cu regim preferențial și în POSDRU/POCU 2014-2020 – timp în care au putut organiza asemenea programe. Eventual poate fi o măsură de a continua și dezvolta modele de bună practică (publice sau private), dar credem că stadiul de pilotare în această privință ar trebui să fi fost depășit de mult.</p>
<p>– Elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici pentru cele două niveluri: antepreșcolar și preșcolar pentru sprijinirea implementării noului curriculum pentru educație timpurie, precum și pentru implementarea unor metode și tehnici inovatoare;</p>	<p>– Considerăm că elaborarea și editarea de ghiduri cu bune practici trebuie făcută ținând cont de evitarea dublării eforturilor anterioare (asemenea ghiduri au tot fost elaborate și editate în proiectele POSDRU și POCU), și doar ca activitate suport, cu cheltuieli minime (și orientare către publicarea online vs. tipărire pe hârtie, acolo unde nu e strict necesar). Problema principală în România este măsura în care sunt puse în practică aceste metode de predare și care este eficacitatea lor, nu accesul la informație cu privire la metode în sine.</p>
<p>– Oferirea de sprijin suplimentar de tipul: vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile</p>	<p>- Oferirea de sprijin suplimentar condiționat de prezența în sistemul educațional, de tipul: vouchere, îmbrăcăminte, încălțăminte, rechizite, acoperirea/ decontarea cheltuielilor de masă etc. pentru susținerea copiilor antepreșcolari și preșcolari care aparțin grupurilor vulnerabile</p>
<p>v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (—în special pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).</p>	<p>Reformulare propusă: v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru familiile copiilor antepreșcolari și preșcolari, cu focalizare pe familiile copiilor proveniți din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii cu dizabilități sau ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate sau în altă localitate). <i>Justificare: formularea propusă de MFE este limitativă. Pentru copiii cu părinți plecați se poate folosi formularea mai largă „copii lăsați în grija unor rude sau a altor persoane”.</i></p>

	De asemenea, vă propunem să analizați reformularea acestei operațiuni, pentru a o corela mai bine cu Măsura 2 din Strategia de reducere a PTSȘ, respectiv: <i>“Recunoașterea rolului important al familiilor cu copiii de la naștere la 6 ani, prin implicarea directă a acestora în programe de educație parentală și de conștientizare a importanței educației timpurii și furnizarea de stimulente financiare pentru a-i sprijini - scheme de sprijin pentru părinții din grupurile vulnerabile și din comunitățile dezavantajate, campanii de conștientizare cu privire la importanța educației parentale și, în acest context, îmbogățirea și extinderea educației parentale în rândul grupurilor vulnerabile (materiale de mentorat/de învățare) și susținerii demersurilor părinților, prin tichete de creșă și prin programele de asistență socială existente.”</i>
v.2.1. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACCESULUI LA ÎNGRIJIREA ȘI EDUCAȚIA TIMPURIE A COPILULUI (ÎETC), CU ACCENT PE GRUPURILE VULNERABILE prin dezvoltarea sistemului de formare continuă a cadrelor didactice din ÎETC , inclusiv dezvoltarea mentoratului didactic, cu focalizare pe teme de interes, cum ar fi: <i>lucrul cu copiii cu CES/dizabilitati, tratarea diferențiată, prevenirea și combaterea segregării, echitatea în educație, drepturile copilului, comunități care educă/învață</i> etc. pentru susținerea procesului de promovare a principiilor educației incluzive.	
<ul style="list-style-type: none"> - Granturi pentru instituțiile IETC pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie 	<ul style="list-style-type: none"> - Propunem reformularea: Granturi pentru DEZVOLTAREA DE RUTE/ TRASEE FLEXIBILE DE FORMARE, de dezvoltare profesională la nivel de unitate (inclusiv activități de Peer Learning, activități de formare profesională continuă la nivel de unitate, microcercetare educațională etc.) pentru îmbunătățirea competențelor personalului care oferă servicii de educație și îngrijire timpurie. <i>Justificare: nu este necesară aici specificarea beneficiarilor eligibili, iar formularea este limitativă deoarece pot exista și organizații private specializate în formarea personalului din educație. Termenul “instituție” are în general interpretarea de instituție publică.</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Granturi județene pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile; 	<ul style="list-style-type: none"> - Propunem reformuarea: Granturi pentru programe de mentorat didactic în comunitățile vulnerabile. <i>Justificare: zona de aplicare a granturilor poate fi stabilită în cadrul apelurilor, menționarea ei în program este restrictivă.</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Elaborarea și editarea unor materiale suport, inclusiv realizarea de resurse deschise pentru predare-învățare-evaluare, pentru promovarea principiilor educației incluzive (v.2.2.); 	<ul style="list-style-type: none"> - Propunem condiționarea acestor măsuri de o analiză premergătoare privind materialele și resursele existente deja, pentru a evita dublarea fondurilor/eforturilor realizate în alte proiecte.
Învățământ primar și gimnazial	
	Propunem regândirea acestei secțiuni, combinarea măsurilor pentru învățământul primar și gimnazial cu cele pentru învățământul terțiar și

	<p>adăugarea unui prim subpunct, v.1.1., conform Strategiei privind reducerea PTȘ, Programul reprezentativ 1.2.: <i>Asigurarea accesului la învățământ primar și secundar inferior de calitate a tuturor elevilor, cu trei tipuri mari de intervenții:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dezvoltarea competențelor cheie și a programelor de alfabetizare funcțională</i> 2. <i>Stimularea accesului la educație pentru copiii în situații de risc</i> 3. <i>Formarea profesională continuă a cadrelor didactice în domenii legate de educația incluzivă și prevenirea abandonului școlar.</i> <p><i>Măsura #5: Elaborarea și implementarea planurilor de asigurare a accesului adecvat la o educație de calitate, în special pentru copiii din grupurile aflate în situație de risc - mix de sprijin financiar și tehnic acordat familiilor și cadrelor didactice, în vederea eliminării obstacolelor în calea unui acces mai ridicat la un învățământ de calitate.</i></p> <p><i>Familiile copiilor în situație de risc vor primi sprijin financiar pentru a depăși obstacolele cu care se confruntă privind înscrierea copiilor lor. În ceea ce privește oferta, cele mai valoroase trei activități sugerate sunt:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>elaborarea unor planuri educaționale de dezvoltare individuală pentru copiii în situație de risc,</i> 2) <i>mentorat intercolegial pentru elevi, părinți și cadre didactice și</i> 3) <i>formare și instrumente inovatoare pentru cadrele didactice din zonele rurale și din comunitățile mici, cu populație minoritară.</i>
<p>v.1.2. DEZVOLTAREA ȘI EXTINDEREA PROGRAMULUI „ȘCOALĂ DUPĂ ȘCOALĂ”, complementar cu programul “Masă caldă” care să includă educație remedială pentru asigurarea dezvoltării competențelor cheie și a succesului școlar, suport educațional (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), consiliere și activități recreative și de socializare, în special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine școlii cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ</p>	<p>Propunem înlocuirea titlului măsurii și completarea conținutului conform măsurii 9 din Strategia privind reducerea PTȘ, Programul reprezentativ 2.1: <i>Elaborarea sistemelor de avertizare timpurie și consolidarea programelor remediale și de sprijin pentru elevii aflați în situație de risc, în învățământul obligatoriu, respectiv “Îmbunătățirea condițiilor și a calității programelor Școală după Școală oferite elevilor din grupurile aflate în situație de risc, prin elaborarea și stabilirea unor standarde de calitate pentru programele remediale (autorizarea abordărilor inovatoare) - schemă conjugată de subvenții, disponibilă școlilor, ONG-urilor locale, organizațiilor comunitare și asociațiilor de părinți/cadre didactice. Entitățile care aplică pentru sprijin trebuie să se concentreze mai degrabă pe inovare și pe capacitatea de a răspunde condițiilor locale, decât pe oferirea unui răspuns tip. Inițiativele locale, care vizează implicarea comunității, școlii și a părinților, trebuie promovate. Mai mult, elevii ce urmează a fi implicați în astfel de proiecte</i></p>

	<p>trebuie să fie din rândul celor care au trecut prin procesele de detectare timpurie și consiliere.”</p> <p>În general, propunem ca finanțările să nu fie limitate la programul Școală după Școală avizat de Ministerul Educației, ci să fie deschise și la programe de educație remedială similare (tip Școală după Școală) – în acest sens, sugerăm înlocuirea peste tot în textul programului a formulei “programul Școală după Școală” cu “programe tip Școală după Școală” sau “programul Școală după Școală și alte programe de educație remedială similare”.</p> <p>Propunerea are la bază faptul că pot fi și alte proiecte, desfășurate fie de școli, fie de ONG-uri sau alte organizații, cu o structură similară (dar nu identică cu programul Școală după Școală promovat de Ministerul Educației) și care să poată produce efectele scontate (îmbunătățirea cunoștințelor copiilor și reducerea abandonului școlar).</p> <p>De asemenea, propunem mutarea aici a operațiunilor propuse la AP3, cu privire la Școală după Școală, și anume:</p> <p>v.1.2. Creșterea calității componentei educaționale a programului „Școală după școală”:</p> <ul style="list-style-type: none"> – peer learning și peer mentoring; – dezvoltarea consorțiilor școlare; – măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale; – elaborarea de materiale de învățare; – promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; – diseminare exemple de bune practici SDS
<p>v.1.4. MĂSURI DE SPRIJIN pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – servicii de consiliere și orientare școlară și profesională etc. – asigurarea costurilor cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc. – dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ 	<p>Propunem combinarea acestei măsuri cu măsura v.1.4 de la Învățământul secundar superior (care este mai comprehensivă) și reformularea în linie cu Pilonul 2 din Strategia de prevenire a PTȘ: <i>Asigurarea finalizării studiilor obligatorii de către toți copiii.</i></p> <p>De asemenea propunem completarea activităților propuse cu cele din măsura 11 din Strategia de prevenire a PTȘ: <i>Consilierea și sprijinirea inițiativelor privind consilierea elevilor din interiorul și din afara sistemului de educație (elevii care au părăsit sistemul):</i></p>

<p>asigurarea mentenanței mijloacelor de transport precum și a resursei umane care asigură transportul elevilor din mediul rural către școli.</p>	<p>a) profesionalizarea rolului consilierului; b) consolidarea capacității acestuia de a elabora planuri de dezvoltare educațională generale și specifice și c) colaborarea cu comunitatea pentru reintegrarea elevilor aflați deja în afara sistemului școlar.</p>
<p>v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (inclusiv pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).</p>	<p>v.1.7 – Propunem mutarea acestei măsuri la operațiunile transversale, deoarece li se aplică tuturor părinților copiilor în situații de risc, indiferent de vârsta copiilor.</p>
<p>v.3.2 Facilitarea finalizării nivelului de învățământ primar, respectiv secundar obligatoriu de către persoanele care au părăsit timpuriu școala, prin dezvoltarea și extinderea PROGRAMULUI A DOUA ȘANSA, cu acțiuni precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informarea, consilierea și orientarea potențialilor beneficiari ai acestor măsuri, astfel încât să conștientizeze beneficiile și să opteze informat pentru participarea la Program; – înscrierea și participarea la programe A doua șansă flexibile, inclusiv la modulele de pregătire profesională; – furnizarea serviciilor suport în funcție de nevoile specifice ale fiecărui cursant, astfel încât să fie diminuat riscul de părăsire a programului înainte de finalizarea acestuia (de exemplu: servicii de transport/ decontarea transportului, asigurarea hranei, servicii de îngrijire pentru persoanele dependente aflate în grija cursanților, dispozitive tehnico-medice etc.); – informarea, consilierea și orientarea școlară și profesională a cursanților, astfel încât să fie identificate în mod realist alternativele de acțiune la finalizarea programului ADS, iar beneficiarul să valorifice rezultatele obținute (prin continuarea studiilor în învățământul secundar superior, prin continuarea pregătirii în sistemul de formare profesională a adulților, prin ocuparea unui loc de muncă etc.) 	<p>Propunem corelarea măsurii v.3.2. cu Strategia de prevenire a PTȘ: Pilonul 3: <i>Reintegrarea persoanelor care au părăsit timpuriu școala în sistemul de educație</i></p> <p>Program reprezentativ 3.1: <i>Asigurarea unei oferte adecvate de programe educaționale de tip A Doua Șansă (ADȘ)</i></p> <p>Măsura # 14: Mecanismul de realizare a unei arii mai extinse de aplicare a programelor de tip ADȘ la nivelul fiecărui inspectorat școlar și al municipiului București și de îmbunătățire a calității prin intermediul unei mai bune programări, al unor materiale calitativ superioare și al unei formări îmbunătățite a cadrelor didactice (inclusiv pentru programele A Doua Șansă - secundar inferior, cu stagii de practică) - Programul ADȘ trebuie să includă și o componentă legată de servicii post-program, care să sprijine cursanții în găsirea unei slujbe adecvate sau în continuarea studiilor.</p>
<p>Învățământ secundar superior</p>	
<p>v.1.4. Măsuri de sprijin pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pe elevii aparținând grupurilor vulnerabile, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în 	<p>v.1.4. Propunem combinarea cu măsura v.1.4 de la învățământul primar și gimnazial și reformularea: Măsuri de sprijin pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu și pentru continuarea studiilor profesionale și liceale, cu accent pe copiii/tinerii</p>

<p>special pentru elevii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ;</p> <ul style="list-style-type: none"> – finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse etc.); 	<p>aparținând grupurilor vulnerabile, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> – dezvoltarea competențelor cheie și asigurarea succesului școlar, în special pentru copiii proveniți din grupuri sau zone dezavantajate, prin organizarea și finanțarea orelor/programelor remediale și a măsurilor de suport (inclusiv dezvoltare personală, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, coaching etc.), inclusiv prin organizarea și finanțarea de scheme de granturi, care să sprijine, prin măsuri integrate, școli cu nevoi de ameliorare a rezultatelor școlare și de creștere a ratei de absolvire și a ratei de tranziție către nivelul următor de învățământ; – finanțarea măsurilor de sprijin financiar pentru asigurarea participării la educație a elevilor proveniți din grupuri dezavantajate sau zone izolate (costuri cu internatul, transport, burse, rechizite școlare etc.); – dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui program național de accesibilizare a unităților de învățământ. <p><i>Justificare: formulare limitativă prin cuvântul “elevii”, având în vedere faptul că programele sunt adresate și copiilor care nu sunt încă înscriși la școală sau care au abandonat-o, și adulților care își pot continua studiile.</i></p>
<p>v.1.7. Dezvoltarea de programe de informare și conștientizare pentru întreaga comunitate, de sprijin, consiliere și educație parentală pentru părinții elevilor din învățământul preuniversitar, cu focalizare pe părinții copiilor provenind din grupuri vulnerabile (în particular pentru persoane care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate).</p> <ul style="list-style-type: none"> – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a tuturor actorilor educaționali cu privire la necesitatea deschiderii sistemului către grupurile vulnerabile, și extinderii/ generalizării intervențiilor complementare de sprijin a elevilor din grupuri vulnerabile; – prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii, prin acțiuni de conștientizare a întregii societăți cu privire la importanța educației, a rolului acesteia în dezvoltarea personală și profesională a individului și în dezvoltarea socială și economică. 	<p>Măsură transversală – propunem reformularea textului pentru a sprijini inclusiv, nu în particular persoanele care au în grijă copii ai căror părinți sunt plecați la muncă, combinarea textului cu cel de mai sus și mutarea la operațiuni transversale.</p> <p>Propunem completarea cu măsura 8 din Strategia de reducere a PTȘ: <i>Sprijinirea comunităților și a școlilor în realizarea unui echilibru al populației școlare reprezentative în clase - un set de activități prin care familiile, comunitățile și școlile vor fi expuse grupurilor minoritare, inclusiv grupurilor de romi. Acestea vor fi completate de evenimente comunitare specifice, pentru a oferi informații despre incluziunea socială și pentru a distruge miturile care sunt adesea intens circulate, cu privire la minoritățile etnice. Această măsură vizează și o componentă instituțională, care să permită unui număr ridicat de mediatori să sprijine directorii de școală, pentru asigurarea unui echilibru în clasele eterogene și pentru a crea un mediu propice dialogului școlii cu părinții și între părinții copiilor.</i></p>
<p>v.2.1. Crearea condițiilor pentru asigurarea unui sistem incluziv de educație, prin organizarea unor oportunități variate de dezvoltare profesională: formare (inițială și continuă), peer learning, rețele profesionale și mentorat pentru</p>	<p>Propunem mutarea acestei măsuri la operațiunile transversale și completarea ei cu măsurile de stimulare a atragerii și menținerii profesorilor în școlile cu grad ridicat de risc.</p>

<p>cadrele didactice, inclusiv prin furnizarea unor materiale suport pentru predare-învățare-evaluare</p> <ul style="list-style-type: none"> – dezvoltarea unor programe de formare profesională pentru cunoașterea și implementarea metodelor și instrumentelor adecvate pentru individualizarea învățării, adaptarea tehnicilor de predare-învățare-evaluare la nevoile specifice și interesele elevilor, revizuirea/ adaptarea sistemului de evaluare etc.; – formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; – formarea cadrelor didactice de diferite specialități în vederea proiectării și implementării de activități specifice din domeniul consilierii și orientării etc.; – formarea personalului implicat în managementului instituțiilor de învățământ, în domeniul educației incluzive de calitate; – dezvoltarea de materiale suport pentru predare-învățare-evaluare care să sprijine centrarea pe elev și abordarea incluzivă a demersului didactic. 	
--	--

AP3. Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională

OS FSE+ iv. *Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale*

Propunem reanalizarea necesității tuturor măsurilor din această axă, pe baza evaluării programelor anterioare derulate în POCU, păstrarea doar a celor cu adevărat necesare și care nu pot fi finanțate de la bugetul de stat, și mutarea acestora la AP2, în corelare cu măsurile propuse în cadrul acelei axe. De asemenea, propunem regândirea acestor măsuri într-un mod integrat, unitar, bazat pe tipuri de operațiuni, nu pe cicluri de învățământ – desigur, măsurile vor putea fi personalizate pentru fiecare ciclu de învățământ în parte, atunci când se vor dezvolta proiectele. Ca exemplificare, nu înțelegem de ce pentru învățământul primar și gimnazial sunt propuse trei măsuri: (1) dezvoltare resurse educaționale, (2) întărirea capacității de monitorizare și evaluare a calității sistemului de educație, și (3) dezvoltarea unei oferte educaționale de calitate, în timp ce la învățământul secundar superior apar cu totul alte măsuri, respectiv: (1) măsura sistemică de asigurare a unui acces echitabil la o educație de calitate pentru toți elevii, (2) interconectarea bazelor de date, (3) dezvoltarea resurselor și (4) formarea profesorilor – nu sunt toate aceste activități valabile pentru ambele cicluri de învățământ, inclusiv cel preșcolar?

OS FSE+ (v) *Promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor, precum și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți*

Operațiuni propuse de MFE	Comentarii/sugestii:
Învățământ primar și gimnazial	
v.1.2. Creșterea calității componentei educaționale a programului „Școală după școală”: – peer learning și peer mentoring; dezvoltarea consorțiilor școlare; – măsuri de dezvoltare a competențelor cadrelor didactice în contexte nonformale și informale; elaborarea de materiale de învățare; – promovarea unor instrumente de monitorizare și evaluare, precum și elaborarea unor studii și analize care să identifice noi măsuri ameliorative pentru programele SDS; diseminare exemple de bune practici SDS	Propunem mutarea acestei componente la AP2, măsura v.1.2.
Învățământ terțiar	
v.1.8. Măsuri de sprijin în vederea creșterii accesului la studiile universitare: – Implementarea unui sistem de stimulare a instituțiilor de învățământ superior care implementează acțiuni specifice pentru atragera elevilor din grupuri defavorizate (caravane, cursuri demonstrative în școlile din mediul rural, materiale de informare cu privire la facilitățile sociale pentru studenți etc.)	Propunem mutarea la AP2 și reformularea: Implementarea unui sistem de facilitare a accesului studenților din grupuri defavorizate în instituțiile de învățământ superior.

AP4. Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic

OS FSE+ (iv) Îmbunătățirea calității, eficacității și a relevanței sistemului de educație și formare pentru piața muncii, pentru a sprijini dobândirea de competențe cheie, inclusiv a competențelor digitale

Propunem redenumirea AP4 în: *Susținerea reformelor structurale în sistemul public de educație, pentru creșterea calității și relevanței actului educațional și includerea tuturor copiilor*, regândirea completă a operațiunilor din cadrul acestei axe și folosirea fondurilor europene pentru reformarea structurală a ministerului și inspectoratelor școlare, în așa fel încât să poată coordona procese coerente și eficiente de reducere a abandonului școlar, de cuprindere a tuturor copiilor în sistemul de educație și de creștere a calității actului educațional pentru toți copiii. Pentru toate măsurile incluse în această axă propunem corelarea strictă cu strategiile Minsiterului Educației, justificarea măsurilor propuse spre finanțare europeană pe baza evaluării programelor anterioare derulate în POCU, și păstrarea doar a celor cu adevărat necesare și care nu pot fi finanțate de la bugetul de stat.